

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22315 - Intervenció Socioeducativa amb la Família / 50
Titulació	Grau d'Educació Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria de Lluç Nevot Caldentey <i>Responsable</i> lluc.nevot@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
María del Carmen Orte Socías carmen.orte@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

En aquesta assignatura s'entén la família com a model de socialització primària i des d'aquesta perspectiva el que es pretén és conèixer quins són els models, concepte i teories més acceptats per a l'exercici d'una parentalitat positiva que fomenti una socialització adequada. En aquest marc es pretén identificar quins són els components que defineixen la parentalitat positiva, analitzar els indicadors de la parentalitat i conèixer les intervencions més eficaces a la llum dels programes basats en l'evidència científica de base psicosocial i educativa des d'una perspectiva preventiva.

Requisits

Essencials

L'alumnat haurà de portar llegit i treballat el contingut facilitat a través de l'Aula Digital per a poder desenvolupar satisfactòriament la primera sessió de teoria i de pràctica.

Recomanables

És molt important que l'alumnat manegi de manera adequada la recerca de documentació en les bases de dades documentals de l'àmbit psicosocial i educatiu. Així mateix, és molt important que l'alumnat manegi la normativa d'elaboració de textos científics la qual ha d'utilitzar sempre en l'elaboració de treballs i activitats en aquesta assignatura (normativa APA darrera versió). També és important que l'alumnat es manegi de forma

Guia docent

adequada en les llengües que utilitzarà per a la cerca i maneig de textos científics. Com a mínim, català, castellà i anglès.

Competències

Específiques

* * CE1. Comprensió dels processos, institucions i idees que s'han donat històricament i que han configurat els models actuals d'intervenció socioeducativa. * CE3. Conèixer els supòsits pedagògics i biopsicosocials que estan a la base dels processos d'intervenció socioeducativa, així com les característiques fonamentals dels entorns d'intervenció. * CE8. Dissenyar, organitzar, gestionar i avaluar programes, projectes i serveis socioeducatius als àmbits de l'educació familiar i el desenvolupament comunitari.

Genèriques

* * CT2. Capacitat d'organització i planificació. * CT6. Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions. * CT11. Autonomia en l'aprenentatge.

Transversals

* * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. La família actual: funcions de la família
En aquest tema s'analitzaran les funcions de la família, es procedirà a fer-ne una aproximació històrica i a analitzar els canvis donats al concepte de família.
2. Influència de la família en el desenvolupament de conductes problema
El segon tema anirà orientat a conèixer els principals models, enfocaments i escoles o tècniques de treball amb famílies i els sistemes que la componen i amb els que interactuen els seus membres. També s'aprofundirà en la comprensió de les diferents etapes i canvis que enfronten les famílies al llarg del cicle vital.
3. La parentalitat positiva i els processos d'avaluació i exploració de la família
En el tercer tema s'aprofundirà en els coneixements i usos de l'entrevista familiar com a eina exploratòria i de diagnòsi de les dinàmiques de parentalitat que es donen en el sistema familiar.
4. Intervenció basada en la família
Al quart tema es desenvoluparà entorn de la descripció e identificació de factors de risc i protecció que es donen a l'àmbit familiar. Es treballarà per a conèixer l'enfocament de la prevenció des del treball socioeducatiu amb la família.

Guia docent

5. Intervenció en famílies, multiproblemàtiques i crisi

En un cinquè tema es procedirà a conèixer la intervenció amb famílies que es troben sota la intervenció o que mostren dependència de diversos serveis de la comunitat pel seu manteniment. Es portarà a terme una anàlisi de cas i es coneixeran les eines per identificar la qualitat de les intervencions i pràctiques socioeducatives.

Metodologia docent

En aquesta assignatura treballarem des d'una perspectiva teòrica i pràctica. Es recomana a l'alumnat que consulti la pàgina web de l'assignatura amb assiduitat, ja que l'assignatura forma part del projecte Campus Extens en línia, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. En aquest sentit totes les activitats previstes són no presencials, excepte l'examen final. A continuació expliquem les activitats previstes per a desenvolupar.

Es recomana també consultar les referències documentals sobre família, educació familiar positiva, competència familiar facilitats al final d'aquesta guia i els enllaços següents:

<https://uib-es.academia.edu/CarmenOrte>;

https://www.researchgate.net/profile/Carmen_Orte;

gifes.uib.eu

competenciafamiliar.uib.cat

Activitats de treball presencial (0,16 crèdits, 4 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Examen escrit	Grup gran (G)	Prova d'avaluació tipus test, la finalitat és validar l'avaluació continuada i avaluar les adquisicions de l'alumnat en funció dels objectius de l'assignatura. L'alumnat haurà d'obtenir una nota superior a 5 per a poder fer mitja.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (5,84 crèdits, 146 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	La finalitat és la consolidació per part de l'alumnat dels coneixements de l'assignatura. L'alumnat disposarà del material didàctic de cada un dels temes de l'assignatura i haurà d'aprofundir, individualment, en l'estudi, anàlisi i reflexió dels continguts.	46

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball assignatura	L'alumnat haurà de desenvolupar un informe a partir d'una recerca sistemàtica vinculada a la intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència treballada al llarg del curs. Es pretén que l'alumnat sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar l'informe sobre el tema d'estudi. A més, serà imprescindible la participació activa en els fòrums de debat en línia per plantejar el disseny, estructura i contingut d'aquest.	100

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Examen escrit

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Prova d'avaluació tipus test, la finalitat és validar l'avaluació continuada i avaluar les adquisicions de l'alumnat en funció dels objectius de l'assignatura. L'alumnat haurà d'obtenir una nota superior a 5 per a poder fer mitja.
Criteris d'avaluació	Prova d'avaluació tipus test, la finalitat és validar l'avaluació continuada i avaluar les adquisicions de l'alumne en funció dels objectius de l'assignatura. L'alumnat haurà d'obtenir una nota mínima de 5 per a poder fer mitja. Es duran a terme proves objectives de tots els temes de l'assignatura en dos moments d'avaluació continuada i dues d'avaluació final segons normativa universitària.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Treball assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà de desenvolupar un informe a partir d'una recerca sistemàtica vinculada a la intervenció socioeducativa d'un programa basat en l'evidència treballada al llarg del curs. Es pretén que l'alumnat sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar l'informe sobre

Guia docent

	el tema d'estudi. A més, serà imprescindible la participació activa en els fòrums de debat en línia per plantejar el disseny, estructura i contingut d'aquest.
criteris d'avaluació	L'alumnat haurà de desenvolupar un informe on es reflecteixi un procés de recerca sistemàtica vinculada a les intervencions basades en l'evidència que es posin en pràctica durant el curs i lliurar el corresponent informe. A més, serà imprescindible la participació activa en els fòrums de debat en línia per plantejar el disseny, estructura i contingut d'aquest. També es pretén que l'alumnat sigui capaç d'utilitzar bases de dades, llegir i analitzar críticament documents científics per elaborar l'informe sobre el tema d'estudi.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Introductòries (necessàries per a l'elaboració de l'informe final)

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J. i Altman, D.G. (2014). Ítems de referencia para publicar Revisiones Sistemáticas y Metaanálisis: La Declaración PRISMA.

Tema 1.

Informes INE (2019).

IBESTAT (2019). Balears

Instituto de Política Familiar (2019). España y Europa.

Martínez, M.C., et al. (2013). Diversidad familiar y ajuste psicosocial en la sociedad actual. Psicología.com.

Parada, J.L. (2010). La educación familiar en la familia del pasado, presente y futuro. Education Siglo XXI.

Valdivia, C. (2008). La familia: concepto, cambios y nuevos modelos. La Reveu de REDIF.

Tema 2.

Torío, S., et al. (2008). Estilos educativos parentales. Revisión bibliográfica y reformulación teórica. Teoría y educación.

Dishion, T.J., et al. (1991). Family, school, and behavioral antecedents to early adolescent involvement with antisocial peers. Developmental Psychology.

Skinner, E., et al. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. Parenting Science and Practice.

Smith, J.D., et al. (2014). Coercive family process and early-onset conduct problems from age 2 to school entry. Development and Psychopathology.

Tema 3.

Crittenden, P.M. (1993). An information-processing perspective on the behavior of neglectful parents. Criminal Justice and Behavior.

Johnson, B.D., et al. (2014). A Parenting Competency Model. Parenting: Science and Practice.

Martín-Quintana, et al. (2013). La promoción de la parentalidad positiva. Revista Educação, Ciência e Cultura.

Tema 4.

Kaslow, N. J., et al. (2012). Family-based interventions for child and adolescent disorders. Journal of Marital and Family Therapy.

Kumpfer, K., et al. (2003). Family-Based Interventions for Substance Use and Misuse Prevention. Substance Use & Misuse.

Orte, C., et al. (2013). El enfoque de la competencia familiar, una experiencia de trabajo socioeducativo con familias. Pedagogía Social. Revista Interuniversitaria.

Tema 5.

Axford, N., et al. (2012). Blueprints for Europe: Promoting Evidence-Based Programmes in Children's Services.

Griffin, K.W., et al. (2010). Evidence-based interventions for preventing substance use disorders in adolescents.

Guia docent

Valero, M., et al. (2017). Meta-analysis of family-based selective prevention program for drug consumption in adolescence.

Bibliografia complementària

- Barudy, J. (2001) Monografía sobre Habilidades y Competencias Parentales.
- Barudy, J., Dantagnan, M. (2005). Los buenos tratos a la infancia. Barcelona: Gedisa. Cap. 5. (77-125).
- Barudy Jorge, Dantagnan Maryorie (1999). Monografía Guía de valoración de competencias parentales. Barcelona:Ed. IFIVF.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95.
- Cerezo, M. A., Keesler, T. Y. Dunn. E.S. y Wahler, R.G. (1991). Standardized Observation Codes III. En M. A Cerezo(Ed.), *Interacciones familiares: un sistema de evaluación observacional* (pp.17-59). Madrid: Mepsa.
- Center for Substance Abuse Prevention (2000). *Prevention works through community partnerships: findings from SAMHSA/CSAP's national evaluation*. Rockville, MD: CSAP. Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA). Center for Substance Abuse Prevention. Rockville, MD.
- Center for Substance Abuse Prevention (2002b). *Substance Abuse and Mental Health Services Administration. Science-based substance abuse prevention: a guide*. DHHS Publication No. SMA 01-3505. Rockville, MD: SAMHSA/CSAP. Cooney, S.M., Small, S.A. y O?
- Connor, C. (2007) *Strategies for recruiting and retaining participants in prevention programs*. What Works, Wisconsin Research to Practice Series, 2. Madison, WI: University of Wisconsin-Madison/Extension.
- Minuchin, S. (1986). *Familias y terapia familiar*. Buenos Aires: Gedisa. Cap. 1.
- Orte, C., Valero, M., Fernández-de-Álava, M., & Pozo, R. (2018). El impacto del género en los programas de prevención familiar para adolescentes: una revisión. *Revista Española de Drogodependencias*, 43(2), 9-28.
- Orte, C.; Ballester, L.; Pascual, B.; Gomila, M.A.; Amer, J., (2018). Las competencias de los formadores en el Programa de Competencia Familiar, un programa de educación familiar basado en la evidencia. *Revista Complutense de Educación*, 28 (2), 33-46.
- Ballester, L., Valero, M., Orte, C., Amer, J. (2018). An analysis of family dynamics: a selective substance abuse prevention programme for adolescents. *European Journal of Social Work*.

Altres recursos

- Substance Abuse and Mental Health Services Administration: <http://www.samhsa.gov/prevention/> <http://www.samhsa.gov/espanol/>
- Family Welfare Association (FWA). <http://www.fwa.org.uk/>.
- Head Start. <http://www.headstartinfo.org/index.htm>.
- La Maison Verte. <http://www.lamaisonverte.asso.fr/index.htm>.
- Preescolar Na Casa-Educar en familia. <http://www.preescolarnacasa.org>.
- Programa de Competència Familiar: <http://www.competenciafamiliar.com>
- Strengthening Families Program <http://www.strengtheningfamiliesprogram.org/>
- Observatorio Infancia <http://www.observatoriodelainfancia.msssi.gob.es/>
- Política Social Familias e Infancia <http://www.msps.es/politicaSocial/familiasInfancia/documentacion.htm>
- [Competenciafamiliar.uib.cat](http://competenciafamiliar.uib.cat)
- www.familiasenpositivo.org
- www.blueprintsprograms.com

Altres importants:

- Family United (2019). <https://www.families4kids.org/>
- Compilación de Programas Basados en la Evidencia de UNODC (2017). https://www.unodc.org/docs/youthnet/Compilation/10-50018_Ebook.pdf
- 89 Programas "Prometerores", "Modelo" y "Modelo +" según Blueprints (2019). <https://www.blueprintsprograms.org/program-search/>

Guia docent

Resultados del Programa de Competencia Familiar 6-11:<http://www.proyectoahombre.es/archivos/30.pdf>
International Society of Substance Use Professionals:<https://www.issup.net/es/knowledge-share/publications/2017-08/recopilacion-evidencia-basado-familia-capacitacion-programas>

